

Dosarul nr. 2ra-69/20

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central – V. Cupcea

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Buhnaci, L. Pruteanu, M. Guzun

DECIZIE

28 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Sveatoslav Moldovan
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Lilian Cernei, reprezentat de avocatul Constantin Scutelnic,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Victoria Rusu împotriva lui Lilian Cernei și Renatei Barbăscumpă cu privire la partajarea averii comune în devălmășie prin încasarea unei sulte în schimbul cotei-părți din avere,

împotriva deciziei din 09 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de către Victoria Rusu și Lilian Cernei, s-a menținut hotărârea din 16 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, s-a respins recursul declarat de către Lilian Cernei și s-au menținut încheierile din 06 iunie 2018 și din 16 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central,

constată:

La 26 ianuarie 2015 Victoria Rusu a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva lui Lilian Cernei și Renatei Barbăscumpă, prin care a solicitat partajarea averii comune în devălmășie a soților în cote-părți egale, prin încasarea unei sulte în mărime de 26 250 euro, compensarea cheltuielilor de judecată în sumă totală de 11 163, 25 lei, compuse din cheltuieli de asistență juridică în mărime de 10 000 lei, cheltuieli poștale în mărime de 44, 25 lei, cheltuieli achitate pentru serviciile cadastrale în mărime de 992 lei, cheltuieli legate de citarea publică a pârâtului în mărime de 80 lei, cheltuieli suportate în legătură cu identificarea adresei pârâtului achitate în beneficiul Centrului Resurselor Informaționale de Stat Registru în mărime de 110 lei. (f.d. 71-77, 154-155, vol. II)

În motivarea cererii de chemare în judecată Victoria Rusu a indicat că la 30 august 2008 a încheiat căsătoria cu Lilian Cernei, iar la 08 septembrie 2014 căsătoria a fost desfăcută.

La celebrarea nunții au câștigat 8000 euro și cadouri în valoare de peste 15 000 lei, menționând că acest fapt este probat prin înregistrarea video de care dispune.

Imediat după încheierea căsătoriei, împreună cu soțul s-au stabilit temporar cu domiciliul în Italia, or. Pordenone, până în iunie 2012. În Italia, până a rămâne însărcinată, o perioadă îndelungată a lucrat neoficial, având o remunerare de circa 500 euro/lună, ulterior nu a mai lucrat, având grijă de copilul comun.

În timpul căsătoriei, din 30 august 2008 și până pe 30 noiembrie 2012, în comun cu soțul au achitat Băncii de Credit Cooperative din or. Pordenone, Italia 52 de rate, a câte 400,79 euro. În total, s-a achitat suma de 20 841, 08 euro, scopul creditului fiind răscumpărarea de către Lilian Cernei, de la întreprinderea „Autostar”, filiala or. Pordenone, Italia, a automobilului de model Jeep 2,7 CRD cat. Limited Grand Cherokee, de culoare argintie, anul producerii 03/2004, în valoare de 21 300 euro.

Contractul dintre Lilian Cernei și întreprinderea „Autostar” privind vânzarea-cumpărarea automobilului nominalizat a fost încheiat de către Lilian Cernei înainte de căsătorie, în luna noiembrie 2007. Prima rată a fost achitată în mărime de 1500 euro.

Pentru a răscumpăra definitiv automobilul, Lilian Cernei a încheiat un contract de credit, în valoare de 20 000 euro cu Banca de Credit Cooperativă din or. Pordenone, Italia, perioada de acordare a creditului fiind 30.12.2007 - 30.11.2012, cu condiția achitării a 60 de rate lunare a câte 400,79 euro fiecare. Până a încheia căsătoria, Lilian Cernei a achitat 8 rate a câte 400,79 euro, restul 52 de rate, a câte 400,79 euro lunar, au fost achitate pe parcursul căsătoriei și traiului în comun, în total fiind vorba despre suma de 20 841, 08 euro. În prezent, automobilul este înmatriculat pe teritoriul RM, are numerele de înmatriculare XXXXX și este înregistrat pe numele lui Lilian Cernei.

A mai menționat că pe parcursul căsătoriei au fost procurate 2 camioane, un automobil și 2 remorci, valoarea totală a cărora este de circa 32 000 euro: Mercedes Actros, nr. de înmatriculare XXXXX; Mercedes Actros, nr. de înmatriculare XXXXX; Peugeot Partner, nr de înmatriculare XXXXX; 2 remorci cu numerele de înmatriculare XXXXX și XXXXX.

În timpul căsătoriei a mai fost procurat și o casă de locuit în or. Rezina, str. XXXXX, în valoare de 23 000 euro, care ulterior a fost pe jumătate demolată, pentru a fi edificată o casă nouă în cadrul aceleiași curți. Din această sumă, 3 500 euro au constituit banii comuni, deoarece restul sumei a fost obținută din înstrăinarea apartamentului ce i-a aparținut lui Lilian Cernei până la căsătorie.

De asemenea, în timpul căsătoriei a fost procurată o canapea de piele de culoare neagră, valoarea căreia este estimată de fostul soț la suma de 900 euro și care la moment se află la ea în casă, dar pe care soțul o revendică.

Pe tot parcursul căsătoriei, cu excepția perioadei de sarcină și a perioadei de îngrijire a copilului comun, a lucrat, având salariu și alte venituri, printre care ajutor material de la părinții ei. Au fost mai multe cazuri când părinții săi îi trimiteau diverse sume (de la 100 dolari/euro până la 2000 euro), care constituiau bugetul familiei și erau investiți în procurarea mijloacelor de transport, bunurilor mobile, în afacerea comună.

Astfel, reclamanta a estimat valoarea totală a bunurilor agonisite pe timpul căsătoriei la suma de 65 241 euro și 15 000 lei.

A pretins la încasarea unei sulte, în mărime de 26 250 euro, ce reprezintă valoarea a 50% din bunurile mobile și imobile ce urmau să-i revină ca urmare a partajului proprietății comune în devălmășie, dar rămân în proprietatea pârâtului, fie lipsesc la momentul partajului din cauza acțiunilor abuzive ale lui Lilian Cernei, întreprinse cu scop de deposedare a coproprietarului de cota sa parte din proprietatea comună în devălmășie.

La 05 octombrie 2015 Lilian Cernei a depus cerere reconvențională împotriva Victoriei Rusu cu privire la partajarea averii comune în devălmășie. (f.d. 134-135, vol. I)

Prin încheierea din 06 iunie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central cererea reconvențională a fost scoasă de pe rol, în temeiul art. 267 lit. g) din Codul de procedură civilă. (f.d. 118-119, vol. II)

La 09 iulie 2018 Lilian Cernei a depus cerere cu privire la anularea încheierii privind scoaterea cererii reconvenționale de pe rol. (f.d. 129-131, vol. II)

În motivarea cererii a invocat că încheierea din 06 iunie 2018 este neîntemeiată și urmează a fi anulată, având în vedere că avocatul Ștefan Balmuș a fost în imposibilitate de a se prezenta la ședința din 14 mai 2018, înaintând o cerere de amânare, în care au fost indicate zilele disponibile ale avocatului pentru stabilirea următoarei ședințe de judecată. Însă, la stabilirea ședinței, instanța nu a ținut cont de disponibilitatea avocatului. Din aceste motive, a solicitat anularea încheierii din 06 iunie 2018.

Prin încheierea din 16 iulie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central cererea înaintată de către Lilian Cernei cu privire la anularea încheierii din 06 iunie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central privind scoaterea cererii reconvenționale de pe rol, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. (f.d. 173-174, vol. II)

Prin hotărârea din 16 iulie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central cererea de chemare în judecată depusă de către Victoria Rusu a fost admisă parțial. S-a încasat de la Lilian Cernei în beneficiul Victoriei Rusu suma de 57 500 lei ce constituie jumătate din valoarea de piață a terenului pentru construcție amplasat în or. Rezina, str. XXXXX, suma de 4000 euro ce constituie jumătate din suma câștigată de soți la serbarea nunții, sau echivalentul sumei în MDL la data executării hotărârii, suma de 10 420 euro ce constituie jumătate din suma achitată în timpul căsătoriei soților pentru autoturismul de model „Jeep Grand Cherokee CRD”, sau echivalentul sumei în MDL la data executării hotărârii, suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suma de 1163, 25 lei cu titlu de cheltuieli de judecare a cauzei. În rest, pretențiile din acțiune au fost respinse ca fiind neîntemeiate. (f.d. 185, 204-207, vol. II)

La 01 august 2018 Lilian Cernei, reprezentat de avocatul Ștefan Balmuș, a declarat recurs împotriva încheierilor din 06 iunie 2018 și din 16 iulie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central, solicitând casarea încheierilor instanței de fond. (f.d. 189-191, vol. II)

Totodată, la 01 august 2018 Lilian Cernei, reprezentat de avocatul Ștefan Balmuș, a declarat apel împotriva hotărârii din 16 iulie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central, solicitând casarea hotărârii, cu trimiterea cauzei la judecare în instanța de fond în alt complet de judecată. (f.d. 193-194, vol. II)

La 15 august 2018 Victoria Rusu (Cernei), reprezentată de avocatul Maxim Belinschi, a declarat apel împotriva hotărârii din 16 iulie 2018 a Judecătorei Orhei,

sediul Central, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte, prin care cerințele din acțiune să fie admise integral. (f.d. 199-22, vol. II)

Prin decizia din 09 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de către Victoria Rusu, Lilian Cernei și s-a menținut hotărârea din 16 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central. S-a respins recursul declarat de către Lilian Cernei și s-au menținut încheierile din 06 iunie 2018 și din 16 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central. (f.d. 63, 65-74, vol. III)

Pentru a ajunge la această concluzie, instanțele au reținut că bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației. Astfel, a fost supusă partajului suma de 8000 euro care a fost câștigată la celebrarea nunții, suma de 115 000 lei, care constituie valoarea de piață a terenului pentru construcții, suma de 21300 euro, care constituie creditul pentru procurarea automobilului, care a fost rambursat parțial în timpul căsătoriei.

Respectiv, deoarece Victoria Rusu a solicitat încasarea sumelor pentru ½ cotă-parte din bunurile dobândite în timpul căsătoriei, s-a dispus încetarea proprietății comune în devălmășie, prin încasarea în beneficiul reclamantei a valorii cotei-părți ce-i revine în proprietate comună.

Cu referire la legalitatea emiterii încheierilor din 06 iunie 2018 și din 16 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, instanțele au reținut că reprezentantul lui Lilian Cernei, avocatul Ștefan Balmuș în cererea de amânare a ședinței de judecată a indicat că la 06 iunie 2018 este în imposibilitate să se prezinte, însă nu a prezentat probe în acest sens nici la examinarea cererii de anulare a încheierii din 06 iunie 2018. Astfel, instanțele au specificat că ține de obligația părții să comunice instanței atât motivul neprezentării sale, cât și probele confirmative, deoarece, conform art. 268 Cod de procedură civilă, încheierea privind scoaterea cererii de pe rol poate fi anulată doar în cazul prezentării unor probe care să confirme imposibilitatea prezentării în ședința de judecată.

Împotriva deciziei instanței de apel, la data de 24 octombrie 2019 a declarat recurs Lilian Cernei, reprezentat de avocatul Constantin Scutelnic, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond în partea în care s-a admis încasarea sumelor de 4000 euro și 10 420 euro, cu emiterea unei noi hotărâri prin care a încasa suma de 38 193,98 lei, ce constituie ½ din valoarea de piață a autovehicolului Jeep Grand Cherokee, iar în rest, a menține pretenția de încasare a sumei de 57 500 lei, precum și a menține hotărârile în partea în care au fost respinse pretențiile Victoriei Rusu (Cernei). (f.d. 95-101, vol. III)

În motivarea recursului a indicat că decizia instanței de apel este ilegală, deoarece nu corespunde exigențelor enumerate în art. 432 Cod de procedură civilă, apelul fiind examinat superficial, nefiind dată apreciere probelor prezentate, cât și argumentelor invocate, cauza fiind soluționată greșit.

La 06 noiembrie 2019, în conformitate art. 439, alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs intimății Victoriei Rusu (Cernei), la adresa or. Rezina, str. Șciurov 11/1, ap. 3, informând că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă

referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (f.d. 111, vol. III).

Potrivit avizului de recepție a scrisorii recomandate, recursul nu a fost reclamat de către intimata Victoria Rusu (f.d.122 Vol. II).

Totodată, este de menționat că copia recursului a fost expediată reprezentantului Victoriei Rusu, avocatul Belinschi Maxim, la adresa de e-mail avocatbelinschii@gmail.com (f.d.236 Vol. II).

În conformitate cu articolul 433 lit. a¹), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecării este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din data de 09 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. De asemenea, aceasta este depusă de către Lilian Cernei, reprezentat de avocatul Constantin Scutelnic, care este îndreptățit să o conteste, nefiind depusă repetat.

În conformitate cu articolul 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul respectiv este de decădere și nu poate fi restabilit.

Prin scrisoarea nr. 9190-3 din 31 iulie 2019, Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 09 iulie 2019 (f.d.75), recurentul indicând în cererea de recurs că a recepționat-o la 29 august 2019. Alte date care ar confirma recepționarea deciziei de către recurent, la dosar lipsesc.

Drept consecință, instanța de recurs consideră că recursul a fost declarat în termenul prevăzut de lege.

Pe baza celor analizate, prin încheierea din 5 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul a fost considerat admisibil, fiind transmis Colegiului lărgit pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Astfel, pentru elucidarea unor probleme de legalitate invocate în cererea de recurs, prin încheierea din 12 februarie 2020 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a fost dispusă examinarea recursului cu prezența participanților la proces.

În ședința instanței de recurs recurentul Lilian Cernei și reprezentantul acestuia, avocatul Constantin Scutelnic, în baza mandatului din 15 mai 2019, nr. 1171413, au susținut recursul declarat pe temeiurile și motivele invocate.

Reprezentantul intimatei Victoria Rusu (Cernei), avocatul Maxim Belinschi, care și-a confirmat împuternicirile prin mandatul avocațional din 15 august 2018, nr. 1197786, a solicitat respingerea recursului declarat.

Examinând materialele dosarului și audiind părțile în proces, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la

concluzia de a admite recursul, a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o nouă hotărâre, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În corespundere cu prevederile art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Prin legalitatea hotărârii se înțelege aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural de către instanța de judecată care a pronunțat hotărârea. Hotărârea este legală, dacă a fost adoptată în strictă conformitate cu normele de drept material care reglementează raportul material litigios.

Pe lângă faptul că instanței îi revine rolul de a aplica corect normele de drept material și a stabili corect obiectul probațiunii, mai este necesar ca instanța să stabilească legătura dintre circumstanțele de fapt și mijloacele de probațiune administrate și apreciate în modul corespunzător conform art. 130 Cod de procedură civilă. În lipsa probelor pertinente și admisibile, instanța de judecată nu poate face concluzii referitoare la producerea anumitor fapte sau la existența acestora.

Articolul 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează că părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Din materialele cauzei s-a constatat că prin cererea de chemare în judecată ulterior concretizată, Victoria Rusu a solicitat partajarea averii comune în devălmășie a soților în cote-părți egale, prin încasarea unei sulțe în mărime de 26 250 de euro, cât și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă totală de 11 163, 25 de lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia de a admite parțial cererea de chemare în judecată, încasând de la Lilian Cernei în beneficiul Victoriei Rusu suma de 57 500 lei ce constituie jumătate din valoarea de piață a terenului pentru construcție amplasat în or. Rezina, str. XXXXX, suma de 4000 euro ce constituie jumătate din suma câștigată de soți la serbarea nunții, sau echivalentul sumei în MDL la data executării hotărârii, suma de 10 420 euro ce constituie jumătate din suma achitată în timpul căsătoriei soților pentru autoturismul de model „Jeep Grand Cherokee CRD”, sau echivalentul sumei în MDL la data executării hotărârii, suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suma de 1 163, 25 de lei cu titlu de cheltuieli de judecare a cauzei, cu respingerea în rest a pretențiilor ca neîntemeiate.

Concluziile primei instanțe au fost apreciate ca fiind juste și de către instanța de apel, care a respins apelurile declarate de către Victoria Rusu și Lilian Cernei și a menținut hotărârea contestată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că atât concluzia instanței de apel, cât și a primei instanțe în partea partajării sumei de 8000 euro câștigată la celebrarea nunții și a sumei de 21300 euro, care constituie creditul pentru procurarea automobilului, rambursat parțial în timpul

căsătoriei, sunt greșite și rezultate din interpretarea eronată a normelor de drept material, ceea ce în conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) lit. c) Cod de procedură civilă, constituie temei de declarare a recursului și respectiv, de casare a actului judecătoresc de dispoziție contestat.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs menționează prevederile art. 371 alin. (1) și (2) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), care reglementează că bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sînt proprietatea lor comună în devălmășie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri. Orice bun dobândit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie până la proba contrară.

Potrivit art. 370 Cod civil (în redacția până la 01 martie 2019), împărțirea bunului proprietate comună în devălmășie între coproprietarii devălmași se va face proporțional aportului fiecăruia la dobândirea bunului. Până la proba contrară, aportul coproprietarilor devălmași este prezumat a fi egal.

Conform 373 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), în cazul împărțirii bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților, părțile lor se consideră egale.

În conformitate cu art. 19 alin. (1) din Codul familiei, bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei sînt supuse regimului proprietății în devălmășie.

Articolul 20 alin. (1) din Codul familiei, prevede că bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației.

La rîndul său, alin. (2) al aceluiași articol stipulează că sînt proprietate în devălmășie bunurile procurate din contul: a) veniturilor obținute de fiecare dintre soți din: activitatea de muncă; activitatea de întreprinzător; activitatea intelectuală; b) premiilor, indemnizațiilor și altor plăți, cu excepția celor care au un caracter de compensare (ajutor material, despăgubire pentru vătămarea sănătății etc.); c) altor mijloace comune.

Conform art. 20 alin. (3) din Codul familiei, sînt proprietate în devălmășie a soților bunurile mobile și imobile, valorile mobiliare, depunerile și cotele de participație în capitalul social din instituțiile financiare sau societățile comerciale, care au fost construite, constituite, procurate sau făcute din contul mijloacelor comune, precum și alte bunuri dobândite în timpul căsătoriei, chiar dacă sînt procurate sau depuse pe numele unuia dintre soți.

Din materialele dosarului s-a constatat că la 30 august 2008 Lilian Cernei și Victoria Rusu au înregistrat căsătoria la Oficiul Stării Civile Rezina, cu înscrierea nr. 87.

Ulterior, prin hotărârea din 8 septembrie 2014 a Judecătorei Rezina, căsătoria încheiată între Lilian Cernei și Victoria Rusu, a fost desfăcută.

Astfel, fiind supuse regimului juridic devălmaș bunurile agonisite în timpul căsătoriei, Victoria Rusu a pretins la partajarea averii comune în devălmășie a soților în cote-părți egale, prin încasarea unei sulte în mărime de 26 250 de euro, ce constituie 50% din bunurile comune.

Ca și consecință, în urma analizei circumstanțelor de fapt și de drept, instanțele judecătorești inferioare au supus partajului suma de 8000 euro, care a fost câștigată la celebrarea nunții în anul 2008, suma de 115 000 lei, care constituie valoarea de piață a terenului pentru construcții cumpărat în timpul căsătoriei, precum și suma de 21300 euro, care constituie creditul pentru procurarea automobilului, care a fost rambursat parțial în timpul căsătoriei.

În contextul dat, se observă că deși prima instanță și instanța de apel, concluzionând despre faptul că proprietatea comună în devălmășie a părților, foști soți, constituie bunurile comune agonisite în timpul căsătoriei, greșit au concluzionat asupra partajului acestor bunuri.

Așadar, unul din bunurile comune supuse partajului, este suma de 8000 euro, câștigați de soți la celebrarea căsătoriei în anul 2008 și asupra cărora recurentul insistă că au fost cheltuiți în interesul familiei cu mult până la divorț, care a avut loc în anul 2014.

Sub aspectul dat, Colegiul reține că deși banii, primiți în dar la un eveniment comun, constituie un bun comun în sensul legislației în vigoare, la împărțirea acestora urmează să se țină cont dacă aceste surse de venit au fost instituite sub formă de depuneri în instituțiile financiare, având în vedere că la împărțirea bunurilor nu pot fi luate în considerare acele sume consumate deja, din contul cărora au fost procurate bunuri sau care au fost folosite în interesul familiei pe perioada căsătoriei.

Or, numai în cazul în care soții au avut „economii” depuse la bancă pe numele unuia dintre ei, după regula generală, această sumă de bani este împărțită egal de către soți.

La caz, din materialele dosarului, cât și din explicațiile părților la proces, s-a constatat că suma de 8000 euro, câștigați de foștii soți la celebrarea nunții, a fost consumată deja de către aceștia în timpul căsătoriei.

De altfel, din actele cauzei nu rezultă faptul dacă mijloacele financiare obținute prin donație, la celebrarea nunții, au fost investite în vederea realizării unui interes comun, pentru a fi partajabile pe cote-părți egale.

În aceste condiții și în lipsa unor probe din care să rezulte cu certitudine situația juridică a sumei de 8000 euro, Colegiul nu poate reține ca fiind dovedite susținerile Victoriei Cernei în ceea ce privește partajarea acestor mijloace bănești, or, în conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Pornind de la prevederi legale enunțate și premisele abordate în speță, instanța de recurs consideră că instanțele judecătorești inferioare, interpretând eronat legea, greșit au concluzionat asupra partajului banilor primiți în dar la celebrarea căsătoriei, iar prin urmare, cerința Victoriei Cernei cu privire la partajarea sumei de 8000 euro, fiind neîntemeiată, urmează a fi respinsă.

Un alt bun suspus partajării în speță, este automobilul de model Jeep Grand Cherokee, procurat de Lilian Cernei în anul 2007, până la înregistrarea căsătoriei.

Pentru procurarea automobilului, Lilian Cernei a contractat un credit la Banca de Credit Cooperativă din or. Pordenone, Italia, care a fost rambursat în mare parte, sau 93% din cost, în timpul căsătoriei cu Victoria Cernei.

Astfel, după cum rezultă din materialele cauzei, până la înregistrarea căsătoriei, Lilian Cernei a achitat 7% din cost, sau 1500 euro, iar în timpul căsătoriei, soții Cernei au efectuat plăți în mărime de 20 841, 08 euro, ceea ce constituie 93% din cost, în contul stingerii creditului acordat de Banca de Credit Cooperativă din or. Pordenone, Italia, pentru răscumpărarea automobilului de model Jeep Grand Cherokee.

Având în vedere că creditul pentru răscumpărarea automobilului a fost stins în mare parte din contul mijloacelor bănești comune ale soților, instanțele de judecată au dispus încasarea din contul lui Lilian Cernei a ½ din valoarea creditului rambursat, în sumă de 10 420 euro.

În conformitate cu prevederile art. 361 alin. (2) Cod civil (în redacția până la 01 martie 2019), dacă bunul proprietate comună pe cote-părți este indivizibil ori nu este partajabil în natură, împărțirea se face prin atribuirea întregului bun, în schimbul unei sulțe, în favoarea unui ori a mai multor coproprietari, la cererea lor.

Prin prisma art. 370 Cod civil (în redacția până la 01 martie 2019), împărțirea bunului proprietate comună în devălmășie între coproprietarii devălmași se va face proporțional aportului fiecăruia la dobândirea bunului. Până la proba contrară, aportul coproprietarilor devălmași este prezumat a fi egal.

În sensul art. 4 alin. (1) Cod civil (în redacția până la 01 martie 2019), uzanța reprezintă o normă de conduită care, deși neconsfînțită de legislație, este general recunoscută și aplicată pe parcursul unei perioade îndelungate într-un anumit domeniu al raporturilor civile.

Din acest punct de vedere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție notează că la împărțirea bunului proprietate comună în devălmășie, valoarea acestuia se stabilește reieșind din prețurile, în vigoare la ziua pronunțării hotărârii, aprecierea valorii bunului urmând a fi efectuată în raport cu momentul partajării, dar nu cu cel al dobândirii bunului, mai cu seamă că la caz, automobilul fabricat în anul 2004 și procurat în anul 2007, a fost folosit de familie în perioada anilor 2008-2014, fiind supus uzurii.

În conformitate cu prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În baza art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

Față de această situație, instanța de recurs reține că cauza în instanța de fond s-a examinat în lipsa pârâtului Lilian Cernei și a avocatului acestuia, precum și în lipsa unei probe concludente privind prețul automobilului.

Actele cauzei atestă că în instanța de apel, Lilian Cernei a prezentat proba privind prețul automobilului și anume, Raportul de evaluare nr. 951/05A din 11 mai 2019

efectuat de către SRL „Expertauto Plus”, cu privire la determinarea valorii de piață a autovehiculului de model Jeep Grand Cherokee.

Instanța de apel însă neîntemeiat a dispus respingerea acestei probe, ori sarcina instanței, este de a determina prețul bunului la data partajării.

Din conținutul Raportului de evaluare nr. 951/05A din 11 mai 2019 efectuat de către SRL „Expertauto Plus”, rezultă că prețul mediu propus pe piață a unui astfel de automobil în stare tehnică bună constituie aproximativ suma de 7 592 de euro.

Astfel, instanța de recurs va lua în calcul anume această sumă și nu prețul nemijlocit al automobilului supus partajului, din motiv că după divorț, automobilul a fost exploatat și deteriorat tehnic.

Colegiul reține că în ședința instanței de recurs, Lilian Cernei a confirmat faptul că după divorț, s-a folosit de autovehiculul dat, iar ulterior l-a vândut.

În acest fel, sulta de $\frac{1}{2}$ din valoarea bunului urmează a fi determinată conform prețului mediu propus pe piață, adică din suma de 7 592 de euro, or, nu poate fi luat în considerare prețul real de piață al tehnicii supuse evaluării apreciat la suma de 76 387, 97 de lei, întrucât acesta constituie valoarea bunului în urma exploatării de către recurent.

Prin urmare, sulta care urmează să-i fie atribuită Victoriei Rusu (Cernei) în schimbul atribuirii autovehiculului de model Jeep Grand Cherokee lui Lilian Cernei, constituie 3796 de euro, adică $\frac{1}{2}$ din suma prețului mediu de piață al bunului evaluat la suma de 7 592 de euro.

În această ordine de idei, este neîntemeiată și lipsită de suport juridic concluzia instanței de apel în privința determinării valorii autovehiculului de model Jeep Grand Cherokee, din valoarea creditului pentru procurarea automobilului nominalizat, întrucât instanța nu a luat în considerare faptul că automobilul a fost folosit în timpul căsătoriei timp de 6 ani, iar uzura lui inevitabil a condus la diminuarea prețului.

Împrejurările descrise determină Colegiul să conchidă că instanțele de judecată nu au pătruns în esența raportului juridic ivit în speță, aplicând și interpretând eronat normele de drept material în partea partajului banilor câștigați la celebrarea căsătoriei și a autovehiculului de model Jeep Grand Cherokee, motiv din care hotărârile contestate în această parte nu pot fi menținute ca legale și întemeiate.

Cât privește hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel în partea atribuirii sumei de 57 500 lei ce constituie jumătate din valoarea de piață a terenului pentru construcție amplasat în or. Rezina, str. XXXXX, precum și încasării cheltuielilor de judecată, Colegiul consideră inoportun de a se expune, deoarece, în această privință decizia instanței de apel nu a fost contestată, iar conform art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Lilian Cernei, reprezentat de avocatul Constantin Scutelnic, a casa parțial decizia din 09 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 16 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central și anume în partea partajării sumei de 8000

euro câștigată la celebrarea nunții și a sumei de 21300 euro, din creditul pentru procurarea automobilului, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care a respinge cerința Victoriei Rusu cu privire la partajarea sumei de 8000 euro și a încasa de la Cernei Lilian în beneficiul Victoriei Rusu (Cernei) în schimbul atribuirii autovehiculului de model Jeep Grand Cherokee, ½ din suma prețului mediu de piață al bunului ce constituie suma de 3796 de euro sau echivalentul în lei MD la momentul executării hotărârii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Lilian Cernei, reprezentat de avocatul Constantin Scutelnic.

Se casează decizia din 09 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 16 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Rusu împotriva lui Lilian Cernei și Renatei Barbăscumpă cu privire la partajarea averii comune în devălmășie prin încasarea unei sulte în schimbul cotei-părți din avere, în partea în care s-a încasat de la Lilian Cernei în beneficiul Victoriei Rusu suma de 4000 euro ce constituie jumătate din suma câștigată de soți la serbarea nunții și suma de 10 420 euro ce constituie jumătate din suma achitată în timpul căsătoriei soților pentru autoturismul de model „Jeep Grand Cherokee CRD”, și în această parte se emite o hotărâre nouă prin care:

Se respinge cerința Victoriei Rusu (Cernei) cu privire la partajarea sumei de 8000 euro, câștigată de soți la celebrarea nunții.

Se încasează de la Cernei Lilian în beneficiul Victoriei Rusu (Cernei) în schimbul atribuirii autovehiculului de model „Jeep Grand Cherokee CRD”, ½ din suma prețului mediu de piață al bunului ce constituie 3 796 (trei mii șapte sute nouăzeci și șase) de euro sau echivalentul în lei MD la momentul executării hotărârii.

În rest, decizia din 09 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 16 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Sveatoslav Moldovan

Victor Burduh

Maria Ghervas